

NÁDOR-CSATORNA-TÁRSULAT

ALAPSZABÁLYAI.

SZÉKESFEHÉRVÁROTT,
NYOMATOTT CSITÁRI K. ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1897.

A NÁDOR-CSATORNA-TÁRSULAT

ALAPSZABÁLYAI.

I. Rész.

Név.

1. §.

A társulat neve: „Nádor-csatorna-társulat.“
Ezen nevet használja hivatalos irataiban és pecsétjén, melynek köriratul szolgál.

Székhely.

2. §.

A társulat székhelye: Székesfehérvár szab. kir. város.
A társulat rendes évi közgyűlését felváltva Székesfehérvárott és Szegzárdon, — választmányi üléseit pedig rendszerint Székesfehérvárott tartja.

Cél.

3. §.

A társulat célja; a Sió- és Sárviznek az alább megnevezett csatornákon levezetése és védműveinek fentartása.

Ezen csatornák pedig állanak:

1) A Szegzárdi vámhídtól az agárdi befolyásig terjedő s a Sió és Sárvizet együttesen levezető mederből.

2) Az agárdi összefolyástól a Séd és Pét vizeknek az ősi felsőhatár szélén kezdődő lefolyásáig terjedő, s a Sárvizet levezető Nádor- vagy Sárvizlecsapoló derék csatornából.

3) Az agárdi határban levő Sió- és Sárvizek összefolyásától a Simontornya feletti malomárokig terjedő s a Sió vizét félreszorító csatornából, úgy a mint ezen csatornák kiindulási és végpontjai az 1826-ki térképen felvéve vannak.

Vagyon és jövedelem.

4. §.

A társulat céljainak elérésére, illetve az arra szükséges költségek fedezése tekintetében kettős alappal rendelkezik, és pedig a rendes, és árvédelmi tartalékalappal.

a) A rendes alapot képezik:

1) a társulatot a törvény alapján évenként megillető adó-visszatérítés.

2) a szabályszerűleg megállapított évi költségvetés összegéhez képest a szükségrendő s közgyűlési jóváhagyással kivetett járulék, mely catást. ártéri holdanként az egyes tagokra kivetetik, s a közadózás módja szerint a társulat pénztárába behajtatik.

b) Az árvédelmi tartalékalapot képezi a társulat tagjai által e célra külön fizetendő s minden egyes töltés kilométer után 100 forintban meghatározott összeg, melyet a társulat tagjai a kivetés idejétől számítandó három év alatt egyenlő évi részletekben a társulat pénztárába befizetni tartoznak.

Ezen alap, melyhez az évi kamatok is csatolandók, a társulat pénzeitől külön kezelendő, és csakis árvédelmi célokra fordítható, különös feladatához tartozván a közgyűlésnek felügyelni arra, hogy ezen alap más célok fedezésére ne fordíttassék.

Az árvédelmi tartalékalapból kiadott összeg az árviz elmúltával

a társulati tagokra kivetendő és azoktól haladéktalanul behajtandó, úgy, hogy a tartalékalap az árviz elmúltával legfeljebb hat hónap alatt okvetlenül ki legyen egészítve.

Társulati tagok.

5. §.

A társulat tagjai mindazok, kik annak jogszerűen megállapított árterületében ingatlan földtulajdonnal birnak, vagy egyébként a társulat működése által közvetlenül érdekelve vannak.

II. Rész.

Ügykezelés.

6. §.

A társulat ügyeit intézi:

- a) a közgyűlés,
- b) a választmány,
- c) a tisztikar.

7. §.

A társulat ügyeiben a megerősített alapszabályok korlátai közt teljhatalommal a közgyűlés intézkedik.

A közgyűlés szavazó tagjait képezik a következő §-ban meghatározott módon kivétel nélkül mindazok, kik az 5. §. folytán az érdekeltséghez számítatnak.

Szavazati jog.

8. §.

Minden oly érdekelt fél, ki 1600 □ öles 100 hold ártérnek birtokosa, saját maga vagy meghatalmazottja által gyakorolható egy szavazattal bir; a 100 holdnál többel biró ártéri birtokok pedig

annyi szavazattal birnak, a hány 100 catast. holdnak tulajdonosai a kitüzött árterületben, mégis azonban oly megszorítással, hogy az összes szavazatok felénél többet egy tag sem gyakorolhat.

A 100 catast. holdnál kevesebbel bíró tulajdonosok a határbeli vagy esetleg a szomszéd községbeli birtokosokkal csoportosulnak, s a községi előljáró vagy más megbízott által a közgyűlésen annyi szavazattal birnak, a hány 100 catast. holdat értéri birtokaik együttvéve kitesznek.

Az esetre, ha a 100 catast. holdnál kevesebbel érdekeltek önként nem csoportosultak, a községi előljáróság által a fentebbi módon képviseltetnek.

A társulat tisztviselői csak akkor birnak szavazattal, ha őket a jelen szakasz intézkedései szerint a szavazati jog megilleti.

9. §.

Az értéri szavazatképes birtokos, vagy a fenti §. értelmé szerint a 100 catast. holdnál kisebb birtokosok csoportosulása folytán megbízott képviselő, az elnök által kiállított szavazatjegyet kap, melynek egyik lapján az értéri holdak számszerinti mennyisége, melyet képvisel az értéri birtokos neve, és az őt megillető szavazat van kitüntetve, a tulsó lapon pedig a szavazatképes birtokosnak vagy meghatalmazottjának neve áll; — birtok változás esetén az új birtokos tartozik magát igazolni.

Ezen szavazatjegy szolgál igazolásul a szavazatképességre. A szavazás rendszerint nyilvánosan történik, azonban legalább 50 szavazatot képviselő tag vagy tagok kérelmére a titkos szavazás elrendelendő.

10. §.

Ha valamely értéri birtokosnak a szavazatjegy bármely oknál fogva ki nem adatott, az iránt felmerülő panaszát a mennyiben a választmány által nem orvosoltatott volna, a legközelebbi közgyűlés intézi el oly módon, hogy a szavazatképes birtokos szavazati jogát már a közgyűlésen gyakorolhassa.

III. Rész.

A közgyűlés.

11. §.

A társulat rendes évi közgyűlése minden év őszi szakában, legkésőbb azonban szeptember hó második felében felváltva, hol Székesfehérvárott, hol Szegzárdon tartatik meg; a közgyűlés napját figyelemmel az 1885. évi XXIII. t. cz. 93. §-ára a társulati elnök határozza meg, és erről valamint a tárgysorozatról az érdekelteket, úgy a ministeri megbízottat a gyűlés megtartása előtt legalább 30 nappal előre, meghívó-levél által — posta útján értesíti; ezenkívül egyidejűleg valamely székesfehérvári és szegzárdi lapban is közzéteti a közgyűlés határidejét és tárgysorozatát.

12. §.

Ezen közgyűlésen kívül a választmány indítványára, vagy a szavazattal bíró tagok egy harmad részének írásbeli kérelmére a felhívástól számítandó 8 nap alatt az elnök a meghívó-levél szétküldésétől 15 napra rendkívüli közgyűlést tartozik összehívni, a 11-ik §-ban meghatározott módon.

Hasonló rendkívüli közgyűlést egyébiránt az elnök — ha sükségét látja — maga is bármikor összehívhat.

A rendes közgyűlés tárgyai.

13. §.

- a) a társulati alapszabályok készítése és módosítása;
- b) a társulat szabályozási rendszerét érdeklő műszaki kérdések iránti határozatok megállapítása;
- c) az elnök, alelnök és választmánynak 3 évre leendő megválasztása; — az elnök és alelnök általános, a választmány tagjai pedig viszonylagos szótöbbséggel választanak;
- d) a szabályozási ügymenetről és folyamáról a választmány

által beadandó jelentés fonalán a legközelebb folyamatba veendő munkálatok irtánti intézkedés;

e) a műszaki ártérfejlesztés, valamint az osztályozás és kivetési kulcs megállapítása körül az 1885. XXIII t. cz. értelmében való intézkedés;

f) a következő évi költségelőirányzat megállapítása, és ennek valamint a társulati kiadások fedezési módja iránti közgyűlési határozatnak f. évi október hó 15-ig miniszteri meghatalmazott útján a nagym. magy. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz való felterjesztése;

g) a letolyt évi számadásoknak társulati, de nem választmányi tagok által leendő átvizsgálása s ennek nyomán az illető számadók felmentése; e célból évenként szavazattöbbséggel saját kebeléből 3 ártéri birtokost választ, és a számadást áttekinthetős véget alkalmas módon veltük közli; az ekként megvizsgált évi számadások a közgyűlés napjától számítandó 30 nap alatt másolatban a miniszteri megbízott útján, a közgyűlési határozat hitelesített másolatával együtt a nagymélt. földművelésügyi miniszteriumhoz felterjesztendő;

h) a központi választmány kebelében felmerült, úgy e választmány és egyes társulati tagok közti vitás kérdések elintézése;

i) az összes társulatot illető mindennemű pénz és kölcsön iránti kérdések elintézése;

k) a választmány vagy egyes társulati tagok által előterjesztendő indítványok, ügyviteli rendelkezések feletti határozatok;

l) a társulati tisztviselők, szolgaszemélyzet és gátörök létszámának, díjazásának, úgy a választmány és tisztviselők hatáskörének és egymáshoz való viszonyának megállapítása;

m) a társulati tartaléktöke feletti intézkedések.

A közgyűlés határnapja előtt 8 nappal a társulat évi költségvetése és számadásai a társulati igazgató mérnöknel a közgyűlés határnapjáig az érdekeltek részéről folyton betekinthetők.

A közgyűlés csak a választmány előzetes meghallgatása után határozhat.

A közgyűlés határozatáról jegyzőkönyv vezetendő, s ez másolatban a társulat mellé rendelt miniszteri megbízottnak a miniszteriumhoz leendő felterjesztés végett 15 nap alatt bemutatandó.

A közgyűlési jegyzőkönyv mindig az elnök, a jegyző és két e célra felkért közgyűlési tag által hitelesítendő.

Ugyanezen eljárás alkalmazandó a rendkívüli közgyűléseknél is.

14. §.

Az alapszabályok módosítására, a társulat feloszlására, és a költségvetésekre vonatkozó közgyűlési határozatok a földművelésügyi miniszter jóváhagyása után, a kölcsönök kötésére vonatkozó közgyűlési határozatok pedig a földművelésügyi miniszternek a pénzügyminiszterrel egyetértő jóváhagyása után emelkednek jogerőre.

15. §.

A közgyűlésen a jelenlevők általános szótöbbséggel határoznak; hogy azonban a közgyűlés határozatképességgel bírjon, szükséges, hogy az ármentesített területnek legalább egyharmada képviselve legyen. Ellenkező esetben 15 nappal későbbre, a meghívó-levelek szétküldésétől legalább tized napra újabb közgyűlés hivandó össze azon megjegyzéssel, hogy a jelenlevő szavazatok többsége határozand.

Egyébiránt a közgyűlés határideje és tárgysorozata ez esetben is a sz.-fehérvári és szegzárdi lapban közzéteendő. A kölcsönök felvételéhez az összes érdekeltek általános többsége szükséges, ha azonban az első közgyűlés nem lenne határozatképes, az e végből ismét egybehívott közgyűlésen a jelenlevők határoznak. A társulat feloszlásához ellenben mindenkor az összes érdekeltek kétharmad többsége szükséges.

16. §.

Minden közgyűlésen a szavazás az ártéri holdak birtokaránya szerént a 8-ik és 9-ik §§-ok értelmében történik; egyenlő szavazatok esetében az elnök szava dönt.

IV. Rész.

A választmány.

17. §.

A választmányba a közgyűlés által az elnök- és alelnökön kívül 20 tag választatik. E választmányi tagok egyenlő szavazattal bírnak.

18. §.

A választmány, melynek elnökségét szintén a társulati elnök vagy akadályoztatása esetében az alelnök viszi, rendszerint Székesfehérvárott tartja üléseit, melyen a társulatnak szavazattal nem bíró tisztviselői is jelen lenni s a szükséges felvilágosítást megadni tartoznak.

Választmányi ülés annyiszor tartatik a hányszor azt a szükség megkívánja.

Ezen választmányi ülésekhez az 1885. 23. tcz. 117. §-a szerint a ministeri megbízott is meghívandó lézen.

19. §.

A választmányi ülésekről jegyzőkönyv vezetendő, mely mindig az elnök, a jegyző és egy e célra megbízott választmányi tag által hitelesítendő.

A választmányi ülés jegyzőkönyve a gyűlés napjától számítandó 15 napi záros határidő alatt másolatban a társulat mellé rendelt ministeri megbízottnak a földművelésügyi ministerhez leendő felterjesztés végett beadandó.

Mindkét elnök akadályoztatása esetében az ülés vezetésére a választmány elnököt a maga kebeléből választ. Érvényes határozat hozatalára az elnökön kívül legalább négy szavazattal bíró tagnak együttes jelenléte szükséges.

A jelenlevők egyszerű szótöbbséggel határoznak, s a szavazatok egyenlősége esetén az elnök szava dönt.

A választmány teendői.

20. §.

A választmány a társulat ügyeit vezeti, s annak az összes társulati tisztviselők alá vannak rendelve.

Megválasztja a társulat összes tisztviselőit, ellenőrzi azok mű-

ködését, főleg pedig a társulati pénztár kellő kezelését; kötelessége átvizsgálni a társulat könyveit, iratait s pénztárát, s teljesíti általában mindazt, a mit a törvény, a kormány rendeletei, és az alapszabályok, valamint a közgyűlés egyes határozatai reá ruháznak. Különösen:

a) gondoskodik a társulati kötelekhez tartozó mentesített árterületek pontos összeírásáról;

b) elkészíti az évenkénti költségeloirányzatot, s azt megállapítás végett a közgyűlés elé terjeszti, gondoskodik továbbá a megállapított költségeknek a társulati érdekeltekre történendő kivetése iránt;

c) öröködik a társulat vagyona felett, s a társulat szerelvényeit, eszközeit leltár mellett ellenőrzi;

d) gondoskodik a vízlevezető csatornák jókarbani fentartásáról és netáni sérülések rögtöni helyreállításáról;

e) gondoskodik arról, hogy senki az áltéri birtokosok vagy idegenek részéről a társulat engedelmé és beleegyezése nélkül oly csatornát vagy árkot, mely a társulat által eredetileg elfogadva nem volt, a társulat felügyelete alatt álló vízi csatornába be ne vezessen;

f) a választmány hatásköréhez tartozik a szabályozási terv végrehajtásáról gondoskodni és annak eredményét a közgyűlésnek bejelenteni;

g) rendeleteinek végrehajtásáról, melyekért, valamint kötelességének pontos teljesítéseért annak tagjai felelősek, elnöke útján gondoskodik;

h) a választmány állapítja meg a tisztviselők számára az ügyrendet és eljárásaikra nézve utasítást ad;

i) felügyel a társulati tisztviselők működésére, előforduló mulasztási, hanyagsági esetek, vagy egyéb rendellenességeket a közgyűlésnek bejelent és az illetők ellen vagy maga fegyelmi vizsgálatot indít, vagy ez iránt a közgyűlésnek javaslatot tesz, a fegyelmi alá vont tisztviselőt állásától felfüggesztheti, és úgy az általa, valamint a közgyűlés s esetleg a földművelésügyi minister által felfüggesztett tisztviselő helyettesítéséről a felfüggesztéstől számított 15 nap alatt gondoskodni tartozik;

k) a közgyűlés által meghatározott számban felfogadja és elbocsátja a csatorna-öröket és szolgákat;

l) előkészíti a közgyűlés elé terjesztendő ügyeket, s tárgyalja a közgyűlés által hozzá utasítottakat, s egyáltalán eljár mindazon ügyekben, melyek a közgyűlésnek fentartva nincsenek.

V. Rész.

Társulati tisztviselők.

21. §.

A társulat tisztviselői, az elnökön és alelnökön kívül
1 igazgató-mérnök,
1 jegyző,
1 pénztárnok.

Elnök.

22. §.

Minden jogi és egyéb kérdésekben a hatóságok és egyesek irányában a társulatot az elnök képviseli.

23. §.

A rendes és rendkívüli közgyűlést, valamint a választmányi üléseket az elnök hívja össze.

24. §.

Az elnök a közgyűlésen és választmányi üléseken elnököl és felügyel arra, hogy a kellő rend fentartassék, az alapszabályok, ugyszintén a köz- és választmányi ülések határozatai épségben tartassanak, és végrehajtassanak, továbbá az elnök a tisztviselők eljárásáról magának tudomást szerezni, azokat mulasztás esetén rendre utasítani és szükség esetén ideiglenes felfüggesztésüket a választmánynál, végleges elbocsajtásukat pedig a közgyűlésnél indítványba hozni köteles. Végre a pénztárt tetszés szerént bármikor maga mellé veendő egy választmányi taggal megvizsgálhatja.

25. §.

A köz- és választmányi ülés által megállapított összeg erejéig, a társulati pénztárt illető bevételeket és kiadásokat, ha azok a választmány által igazolva vannak, az elnök utalványozza.

26. §.

A társulati elnöknek, ha ebben a választmánynak az összes tagok $\frac{2}{3}$ része hozzájárulásával alkotott határozatával támogatatik, jogában áll az igazgató-mérnök szolgálati viszonyát egy évi felmondás után bármikor megszüntetni.

Alelnök.

A társulati alelnök minden ügyekben az elnök akadályoztatása esetén az elnököt helyettesíti, s ez esetben mindazon köteleységekkal és jogokkal bir, melyekkel az elnök van felruházva.

Igazgató-mérnök.

28. §.

A társulat mérnöke egyuttal a társulat igazgatója, s mint ilyen gondoskodik a társulati közgyűlések, valamint választmányi ülések határozatainak pontos végrehajtásáról.

Mint társulati mérnöknek feladata a szükséges terveket és a pénztárnokkal egyetértőleg az évi költségvetés előirányzatát elkészíteni, a mérnöki felvételeket és számításokat összeállítani, az árterület felvételét elkészíteni és a munka felosztást javaslatba hozni; továbbá a közgyűlés és választmány műszaki határozatait szakismertete szerint a megállapított módozatok alapján végrehajtani és egyedül nagyobb veszély esetében saját belátása szerint, utólagos jelentéstétel mellett, egy választmányi tag közbejöttével önállóan cselekedni. A mérnök feladata továbbá a szabályozási műnek jókarban tartására folyton felügyelni, s e célra vonatkozó javaslatait a választmánynak bejelenteni. A társulati segédszemélyzet és a csatorna-örök s felfogadott napszámosok közvetlen a társulati mérnök felügyelete alatt állanak. A választmány szükség esetén a mérnök mellé egy segédmérnököt is rendelhet. Az évi költségvetés előirányzata betekintetés és tanulmányozhatás végett a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a társulati igazgató mérnöknel kiteendő.

Jegyző.

29. §.

A társulat jegyzője vezeti a jegyzőkönyveket, mind a közgyűlésen, mind a választmányi üléseken; ő szerkeszti a hozott határozatokat és felterjesztéseket.

Pénztárnok.

30. §.

A társulati pénztárnok a társulat pénztárába befolyt összeget az elnök utasítása szerint valamely a választmány által kijelölendő pénzügyintézetben elhelyezi. A bevételek és kiadásokról rendes naplót vezet, ezt a választmánynak minden ülésén bemutatni köteles, s évenként a közgyűlést megelőzőleg rendes számadást ad, kifizetéseket pedig csak a jelen alapszabályok értelmében teljesít.

31. §.

Az igazgató mérnök, jegyző és pénztárnok alkalmaztatását és díjazását az ügyrend szabja meg.

Jogi képviselet.

32. §.

A társulat jogi ügyeiben való képviseletről a választmány illetve az elnök akár állandó megbízás akár esetről-esetre való meghatalmazás útján intézkedik.

33. §.

Ezen megbízások folytán a megbízott ügyvéd minden választmányi ülésen az elnök útján jelentést tenni tartozik.

34. §.

A megbízott ügyvéd díjazásáról a megbízás alkalmával történik intézkedés.

VI. Rész.

Fiók-Társulatok.

35. §.

A „Nádor-csatorna-társulat“ kebelében alakult fióktársulatok ez idő szerint:

- a) az „Öntöző-zsilip-társulat“, és
- b) a „Malom-csatorna-társulat.“

Ezen fiók-társulatok — az általuk hozott és a „Nádor-csatorna-társulat“ által is elfogadott legfelsőbb jóváhagyást nyert alapszabályok értelmében — közvetlenül a „Nádor-csatorna-társulat“ felügyelete alatt állanak.

VII. Rész.

Feloszlás.

36. §.

A társulat feloszlik:

- a) közgyűlési határozat;
- b) más társulattal való egyesülés következtében.

Mindkét esetben azonban a közgyűlési határozat jóváhagyás végett a földművelésügyi ministerhez felterjesztendő.

A társulat feloszlásának kimondásához az összes érdekeltek kétharmad többsége szükséges.

37. §.

A feloszlott társulatnak a tartozások kielégítése után fenmaradó vagyona, a mennyiben a közgyűlés a földművelésügyi minister jóváhagyásával másként nem intézkednék, a társulati tagok közt birtokaránylag felosztandó. A tartozások kielégítését és a fenmaradó vagyonnak a társulati tagok közt való felosztását a választmány tagjai eszközlik.

Dr. Szébeny Antal s. k., Zichy Nándor gróf s. k.,
társulati jegyző. elnök.

62421. szám.

Jóváhagyom.

Budapesten, 1889. december hó 14-én.

Gr. Szapáry s. k.

**Az 1889. oct. 12-ki közgyűlés 9-ik pontja alatt
módosított és ministerileg jóváhagyott alapszabályok.**